

Motion till riksdagen

1989/90:N249

av Karin Falkmer m.fl. (m)

Mittnordenprojektet

Mittnordenprojektet är ett samnordiskt geovetenskapligt projekt. Dess syfte är att åstadkomma ett modernt och allsidigt geovetenskapligt basmaterial för användning inom främst naturresursområdet, bl.a. för prospektering efter mineralråvaror. Industrimineral och malmförande formationer kartläggs med hjälp av regionala geologiska, geofysiska och geokemiska metoder samt flygbildsundersökningar.

Mittnordenprojektet omfattar området mellan breddgraderna 63° och 66° i Norge, Sverige och Finland. Det sträcker sig från Ammernäs-Boden-Haparanda i norr t.o.m. Östersund och Örnsköldsvik i söder, drygt en fjärdedel av Sveriges yta.

Här finns några av Skandinavien mest betydelsefulla malmprovinser. Möjligheter att finna nya malmförekomster anses goda inom området.

För en framgångsrik prospektering krävs det att man vet vad man gör och följer en vetenskapligt grundad prospekteringsstrategi. Alla prospekteringsinsatser måste planeras väl innan de igångsätts. Kartering ger det nödvändiga grundunderlaget och utgör en grundförutsättning för beslut beträffande prospekteringsinsatser.

Det geologiska kartmaterialet ger ingående kunskaper om berggrundens sammansättning och struktur, de mineralbildande processerna, jordartsförhållandena och inlandsisens olika rörelseriktningar samt tillgång till geofysisk information från flygmätningar.

Mittnordenprojektet syftar till att tillföra prospekteringen denna viktiga information och ge en övergripande geologisk helhetsbild som kan ligga till grund för nya prospekteringsinsatser.

Mittnordenprojektet ger även värdefull information inom flera andra samhällsområden såsom fysisk planering, skogsnäringen, försvaret och inom miljövårdsområdet.

För att lösa miljöproblemen behövs en samlad regional geologisk, geofysisk och geokemisk baskunskap och dokumentation. Utan kännedom om denna bakgrund är det omöjligt att rätt tolka orsaker till miljöförändringar och upptäcka geomedicinska samband.

Smygande miljöförändringar och rubbningar i den ekologiska balansen förorsakad av mänsklig aktivitet blir möjlig att upptäcka, förhindra och kontrollera genom det bakgrundsmaterial Mittnordenprojektet avser ta fram.

Mittnordenprojektet är ett samnordiskt projekt. Sverige, Norge och Fin-

land har i Nordiska Rådet kommit överens om att delta i detta samarbetsprojekt. Nordiska Rådet har för åren 1987–1988 anslagit vissa medel för projektledning m.m. Norge och Finland har beslutat att medverka med statlig finansiering. Arbetena med projektet har inletts i dessa båda länder.

Sverige ligger geografiskt centralt inom projektområdet. Utan svensk medverkan i Mittnordenprojektet riskerar hela projektet att stjälpas.

I nu aktuell budgetproposition (prop. 1989/90:100 Bil.14 sid.35) hänvisas till näringsutskottets betänkande 1988/89:NU21 där det framhålls att den svenska finansieringen av Mittnordenprojektet bör ske genom att berörda regionala organ och forskningsorgan omfördelar sina resurser för deltagande i projektet samt att även kommuner, organisationer och företag bör kunna bidra till finansieringen. Riksdagen fattade 1989-04-25 beslut i enlighet med detta med reservation från m, fp, c.

Länsstyrelserna i Västernorrlands län, Jämtlands län, Västerbottens län och Norrbottens län framhåller i en skrivelse till regeringen 1989-10-10 vikten av ett svenskt deltagande i Mittnordenprojektet.

Länsstyrelserna skriver vidare:

Länen finner med nödvändighet att projektet är av sådan omfattning att finansieringen med nödvändighet förutsätter statlig direktmedverkan.

Vid riksdagens revisorers granskning av frågor kring de statliga insatserna för prospektering (Förslag till riksdagen 1988/89:17) framhölls vikten av att uppnå ökade resultat av de satsningar som görs. Riksdagens revisorer föreslår att tyngdpunkten för de samlade statliga insatserna på området förskjuts i riktning mot tidigare led i prospekteringskedjan.

Mittnordenprojektet ger bl.a. de kunskaper och det kvalificerade beslutsunderlag som krävs för välgrundade beslut beträffande prospekteringsinsatser. Kartering är det första nödvändiga ledet i projekteringsprocessen.

Svenskt deltagande i Mittnordenprojektet bör möjliggöras genom att resurser tillförs projektet ur det anslag i budgetpropositionen som avser kostnader för prospekteringsverksamhet.

Mittnordenprojektet bör därför finansieras ur anslagsposten D4. Statens gruvegendom: Prospektering m.m.

Hemställan

Med stöd av det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om svensk medverkan i Mittnordenprojektet.

Stockholm den 22 januari 1990

Karin Falkmer (m)

Eva Björne (m)

Hans Dau (m)

Ingrid Hemmingsson (m)

Erik Holmkvist (m)